

Stane DOLANC

ORUŽANA SNAGA — SAV NAROD

Učestvujući u diskusiji drug Stane Dolanc je istakao da je politička situacija u svetu danas veoma složena. Sasvim prirodno je, stoga, što naše samoupravno socijalističko društvo, nesvrstana Jugoslavija neprekidno poklanja potrebnu pažnju jačanju naše sveukupne odbrambene sposobnosti.

»Mislim da u ovom trenutku nema nikoga ko bi sa sigurnošću mogao tvrditi da će sutra biti rata, ali niko sa sigurnošću ne može tvrditi ni da ga neće biti. Naime, u postojećoj konstelaciji snaga u savremenom svetu, u postojećoj političkoj situaciji, ima realnih mogućnosti i za jedno i za drugo. A mi upravo zbog toga treba da smo uvek spremni za odbranu naše slobode i nezavisnosti. Štaviše, možemo da kažemo da nam upravo takva situacija postavlja veoma određene i odgovorne zadatke, kako Savezu komunista tako i čitavom našem društvu. Jer, upravo povećavanje naše odbrambene sposobnosti, celokupne odbrambene snage našeg društva, stabilnosti, našeg jedinstva i jačanje međunarodnih pozicija naše zemlje ostaju prvo-razredni zadaci svih nas. Iz tog ugla moramo prilaziti i svim pitanjima koja se tiču odbrambene sposobnosti naše samoupravne socijalističke zajednice i onim pitanjima koja se odnose na dalji razvoj koncepcije opštenarodne odbrane, na razvitak koncepcije društvene samozaštite u celini.

I ovoga puta možemo konstatovati da naše društvo ulaže velike napore radi naoružavanja i opremanja svojih oružanih snaga naj-savremenijim borbenim sredstvima. S punom odgovornošću mogu da kažem da sredstva koja naše društvo u to ulaže nisu mala i da ih ulaže u materijalnoj situaciji koja nije najpovoljnija. Međutim, mogu reći i to da nikada i nigde, ni na jednom samoupravnom forumu, ni u jednoj skupštini društveno-političke zajednice u našoj zemlji, niti na bilo kom partijskom forumu niko nikada nije postavio pitanje jednog jedinog dinara koji je potreban oružanim snagama našeg društva za ostvarivanje koncepcije opštenarodne odbrane u našoj zemlji. Uveren sam da je to najviše što može poželeti jedna partija i jedno društvo koje ima takvu armiju kakva je naša. U takvoj situaciji i na takav način stalno se dokazuje i odnos i svest naših radnih ljudi i građana, naših neposrednih proizvođača. Zbog toga i možemo tvrditi da imamo savremenu oružanu snagu koju apsolutno realno mora da respektuje svaki potencijalni agresor, možemo s ponosom reći da imamo i izvanredno dobro organizovan sistem opštenarodne odbrane i da sa našim oružanim snagama — Jugoslovenskom narodnom armijom i teritorijalnom odbranom — stvarno stoji sav naš narod, ogroman potencijal o kom svako mora da vodi računa pre nego što bi se upustio u avanturu u vidu agresije.

No i pored svega toga, uprkos činjenici da mi u Savezu komunista ocenjujemo da je celokupan dosadašnji razvoj doktrine opštenarodne odbrane jedan od najuspešnije izvršenih zadataka u našem posleratnom razvitku, iako svi ocenjujemo da je naša armija ostvarila visok stepen ideološko-političke svesti, tehničke opremljenosti, obučenosti i dr. — ipak cenimo da ima još mnogo objektivnih i realnih mogućnosti da se i odbrambeni sistem — i u oružanim snagama u celini, i u Armiji, i u opštenarodnoj odbrani uopšte — dalje razvija. Uvereni smo, naime, da postoje veliki prostori za dalje angažovanje ljudskih i materijalnih potencijala našeg društva u jačanju opštenarodne odbrane i da postoje i zadaci i obaveze koji još nisu sasvim dokraja izvršeni. Mislím, recimo, da još nedovoljno razmišljamo o vanprivrednim delatnostima u opštenarodnoj odbrani, počev od zdravstva, školstva i drugih društvenih delatnosti, da još nismo, recimo, dokraja razvili našu koncepciju proizvodnje u vanrednim ratnim i drugim uslovima, itd.

U poslednje vreme i u Savezu komunista posvećujemo veliku pažnju društvenoj bezbednosti i samozaštiti. Nedavno smo raspravljali o tome i u Predsedništvu Saveza komunista Jugoslavije; ono je prihvatilo radne materijale, a na sledećoj sednici će doneti i posebne zaključke koji se tiču daljeg razvoja sistema društvene bezbednosti

i samozaštite. Mislim da je sasvim prirodno što o tome i na ovom današnjem skupu želim da kažem nekoliko reči, jer je ta delatnost i funkcionalno i organizaciono usko vezana za koncepciju opštenarodne odbrane.

Pre svega želim da kažem da energično odbacujemo teze koje su se javile u nekim sredinama i u nekim diskusijama i koje pokušavaju da te naše napore svedu na liniju jačanja policijskog sistema, prvenstveno jačanja državnih organa bezbednosti. Cenim da je suviše da o tako iskrivljenim pogledima opširnije govorim, ali mislim da je potrebno da ih spomenem. Svima je, naime, veoma dobro poznato da smo u pravcu jačanja društvene bezbednosti i samozaštite pošli upravo sa sasvim suprotnog stanovišta i sa sasvim suprotnim ciljevima i željama.

Predsedništvo Saveza komunista Jugoslavije ocenjuje da su društvena bezbednost i samozaštita konstitutivan elemenat samoupravnih socijalističkih odnosa. Jer, ako tvrdimo da naši samoupravljači — naši radni ljudi i naše društvo u celini raspolažu određenim materijalnim i drugim vrednostima, da neposredno utiču na deobu vrednosti koje oni u samoupravnom društvu stvaraju, sasvim je prirodno da oni sami čuvaju sve te tekovine društva, počev od tekovina iz revolucije — bratstva i jedinstva, ravnopravnosti naroda i narodnosti, suvereniteta naše zemlje — preko svih ostalih društvenih do njihovih ličnih samoupravnih prava. Naime, ne može postojati neki aparat izvan, a još manje iznad našeg društva koji će čuvati sve te tekovine i starati se da se svi ti odnosi bezbedno razvijaju. Smatramo sasvim prirodnim odumiranje funkcija klasne države, jer je to zasnovano i na učenju Marksa i Engelsa o organizovanju besklasnog društva, pa stoga samoupravno društvo treba da uzme u svoje ruke i funkciju sopstvene bezbednosti i samozaštite. Zbog toga smatramo da je organizacija sistema društvene bezbednosti i samozaštite izvanredno značajan zadatak i danas i u slučaju rata. Ta je komponenta tako i ugrađena u naš celokupni društveni sistem, nju valja stalno razvijati i za njen razvoj snose punu odgovornost svi naši radni ljudi i građani, a prvenstveno komunisti. Razumljivo je da mi ne negiramo ulogu specijalizovanih državnih organa i službe bezbednosti. Ali društvenu bezbednost i samozaštitu ćemo i dalje podruštvljavati, i to je izuzetno značajan zadatak svih nas.

O tome značajnom području naše delatnosti govorim zbog toga što sam duboko ubeđen da ćemo naš sistem društvene bezbednosti i samozaštite sve uspešnije dalje razvijati i da ćemo tražiti stalne dodirne tačke sa celokupnim sistemom opštenarodne odbrane. Na tom

području našeg angažovanja postizemo dobre rezultate, ali ćemo i dalje tražiti najbolja rešenja i iskustva, jer će upravo tako naš sistem društvene bezbednosti i samozaštite najviše doprineti našoj opštoj odbrambenoj sposobnosti.

Možemo svakome reći da imamo danas u našoj zemlji dobru političku situaciju. Mislim da je ona prvenstveno rezultat neprekidnog jačanja svesti naših radnih ljudi o tome da je jedina moguća perspektiva radničke klase Jugoslavije, svih naših naroda i narodnosti i svih naših građana jedino u jedinstvenoj, nesvrstanoj socijalističkoj samoupravnoj federativnoj Jugoslaviji. Mi smo proteklih nekoliko godina prolazili kroz brojne Scile i Haribde. Iz njih smo izašli pobedonosno, obogaćeni novim brojnim iskustvima, sa jačom svesti o tome da bez Saveza komunista Jugoslavije, kao odlično organizovane, vodeće snage našeg društva, na takvom stepenu razvoja materijalnih i društvenih snaga kakav smo dostigli, ne bismo mogli ići dalje. Drug Tito o tome često govori i naglašava da Savez komunista odgovara za sve što se u našem društvu događa, da Savez komunista ostaje vodeća snaga našeg društva, da će to ostati još dugo i da je Savez komunista odgovoran kako za globalan razvitak našeg društva tako i za sve konkretne svakodnevne probleme koji se u našem društvu javljaju. Zbog čega ovo govorim? Zbog toga što sam rekao da imamo dobru političku situaciju u zemlji i da imamo stalno na umu da ona zavisi prvenstveno od Saveza komunista, od toga koliko je Savez komunista sposoban da u svakom trenutku organizuje, vodi, čuva, stimuliše i neprekidno inicira delovanje našeg celokupnog društveno-političkog i društveno-ekonomskog sistema.«

Drug Stane Dolanc je zatim govorio o značaju zaključaka Dese-tog kongresa SKJ i našeg Ustava i Zakona o udruženom radu, koji su doneseni proteklih godina. Naglasio je naročito njihov značaj za dalji razvitak našeg samoupravnog socijalističkog društva, za razvoj naše ekonomike, politike, kulture i svega ostalog. Potom je nastavio:

»Mi smo sve te akte kojima smo, da tako kažem, dogradili naš društveno-politički i društveno-ekonomski sistem, prihvatili radi našeg radnog čoveka i građanina, radi njegovog slobodnog života. Upravo time je naš radni čovek dobio mogućnost da se neprekidno stvaralački povezuje sa svim članovima naše zajednice, kako u mesnoj zajednici — jednoj od osnovnih ćelija našeg društva, tako i u svim društveno-političkim zajednicama. Cilj nam je bio da naša zemlja, naša socijalistička federativna samoupravna zajednica, dobije nove kvalitete koji će je činiti svakim danom sve jačom, koji vode ka tome da ona zbilja postane zemlja u kojoj ljudi

slobodno i srećno žive i rade. To je bio cilj svih tih zakona. Međutim, samim donošenjem tih pravnih akata učinili smo tek prvi korak i sada se moramo svi mi, a posebno komunisti, boriti za to da svi ti zakoni zažive u svakodnevnom životu, da funkcionišu i na području ekonomike i politike, i odbrane i bezbednosti, i kulture i na svim ostalim područjima.«

Sekretar Izvršnog komiteta Predsedništva CK SKJ Stane Dolanc je zatim govorio o prekoj potrebi da se i komunisti u Armiji još više uključe u bitku za dosledno oživotvorenje svih tih zakona u sredinama u kojima žive, jer svojom aktivnošću mogu veoma mnogo doprineti da se svi zakoni dosledno ostvaruju u svakodnevnoj praksi naše samoupravne socijalističke zajednice. Naglasivši preku potrebu takvog angažovanja komunista u Armiji, drug Dolanc je istakao da će uporedo s tim oni graditi i prave, humane socijalističke odnose i na svojim funkcionalnim dužnostima — u svojim jedinicama i ustanovama. Jer naša armija je sastavni deo našeg društva od samog početka njenog stvaranja, ona je oduvek bila i uvek će ostati samo oružani odred naše zajednice.

»Zbog toga Savez komunista u Armiji, pored toga što se bavi svim onim problemima o kojima je danas ovde bilo reči, treba da se još više angažuje i u raspravljanju o onim problemima koji se razrešavaju u sredinama u kojima komunisti iz Armije žive. Pripadnici Armije su sastavni deo našeg društva, vi ste to društvo, vi ste deo našeg Saveza komunista, vi imate i pravo i dužnost da raspravljate o svim pitanjima kojima se naše društvo bavi. Uveren sam da o tome i nema nikakvih dilema.

U ime Predsedništva Saveza komunista Jugoslavije želim vam puno uspeha u vašem radu u ovoj jubilarnoj godini, u godini u kojoj svi naši narodi i narodnosti obeležavaju značajne jubileje druga Tita, ponosni što pripadaju takvom samoupravnom socijalističkom društvu, takvoj partiji kojom rukovodi čovek kao što je naš predsednik drug Tito.«